

# USTAWA O KRYDZIE I POKREWNYCH PRZESTĘPSTWACH.

**Tekst polski i niemiecki wraz z objaśnieniami.**

**OPRACOWAŁ DR. JÓZEF REINHOLD.**

---

Cesarskie rozporządzenie z dnia 18. grudnia 1914.  
D. u. p. Nr. 337, wprowadzające ordynację konkursową, ugodową i zaczepną.



## Art. X.

Ustawę karną z dnia 27. maja 1852, D. u. p. Nr. 117, zmienia się w sposób następujący:

I. Napis nad dwudziestym trzecim rozdziałem pierwszej części ma opiewać:

O oszustwie, oszukańczej krydzie i o wyrządzaniu szkody obcym wierzycielom.

II. Uchyla się literę f § 199.

Obowiązująca ustawa karna zalicza oszukańczą krydę do przypadków oszustwa, a mianowicie wymienia ją między okolicznościami, które ze względu na jakość czynu pod warunkami

---

## Artikel X.

Das Strafgesetz vom 27. Mai 1852, R. G. Bl. Nr 117, wird abgeändert, wie folgt:

I. Die Überschrift des dreiundzwanzigsten Hauptstückes des ersten Teiles hat zu lauten

Von dem Betrüge, der betrügerischen Krida und der Schädigung fremder Glaubiger.

II. Die Litera f des § 199 wird aufgehoben.

w § 197. wymienianymi czynią oszustwo zbrodnią (por. §§ 198 i 199 lit. f).

Nowa ustawa usuwa ten związek między oszustwem a oszukańczą krydą, względnie przestępstwami, zmierzającymi ku wyrządzeniu szkody wierzycielom. Istotną cechą oszustwa stanowi bowiem okoliczność, że poszkodowany, działając w błędzie, który sprawca wyzyskuje lub w który go wprowadza, sam sprowadza swoją szkodę; natomiast istota czynu oszukańczej krydy, jak i pokrewnych przestępstw, różni się wybitnie od oszustwa właśnie pod tym względem, że szkodę wywołuje swem postępowaniem dłużnik — bez przyczynienia się wierzyciela.

Z nowego ugrupowania istoty czynu oszukańczej krydy i pokrewnych jej przestępstw wynika:

a) przestępstwa te w przeciwieństwie do oszustwa, które jest przestępstwem o wszechstronnym, nieokreślonym i posiłkowym charakterze (por. § 197 „szkoda we własności lub w innych prawach“) są przestępstwami majątkowymi w ścisłym tego słowa znaczeniu;

b) przy ocenie znamion oszukańczej krydy odpada zupełnie stwierdzenie po myśli § 197 cech: 1) podstępnego wprowadzania w błąd, względnie podstępnego korzystania z błędu i 2) zamiaru wyrządzenia szkody.

III. Po § 205 należy umieścić następujące paragrafy:

### § 205 a.

#### **Oszukańcza kryda.**

1. Kto rozmyślnie udaremnia lub uszczupla zaspokojenie swych wierzycieli albo ich części przez to, że zataja, usuwa, pozbywa lub uszkadza część skła-

III. Nach dem § 205 sind folgende Paragraphen einzuschalten:

### § 205 a.

#### **Betrügerische Krida.**

1. Wer vorsätzlich die Befriedigung seiner Gläubiger oder eines Teiles dadurch vereitelt oder schmälert, dass er einen Be-

dową swego majątku, zmyśla lub uznaje nieistniejące zobowiązanie, albo w inny sposób umniejsza swój majątek, będzie karany więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku, przy okolicznościach obciążających zaś od jednego roku do lat pięciu.

2. Jeżeli zachodzą szczególnie obciążające okoliczności, należy orzec ciężkie więzienie od lat pięciu do dziesięciu.

Jeżeli dłużnikiem jest spółka, stowarzyszenie lub towarzystwo, należy stosować te postanowienia do organów przedsiębiorstwa, które dopuściły się czynu.

Jeżeli czyn popełnił ktoś, kto prowadzi samoistnie interesy dłużnika, należy to postanowienie stosować także do niego.

1. Rubryka § 205 a mówi o oszukańczej krydzie; nazwa ta nie jest wprawdzie odpowiednią, gdyż uszkodzenie wierzycieli może nastąpić otwarcie i bez podstępu; za zachowaniem tego określenia przemawia tylko tradycja i brak lepszego utartego określenia.

2. Do podmiotowej istoty czynu należy z a m i a r udaremnienia lub uszczuplenia zaspokożenia wierzycieli.

Co do pojęcia „rozmyślnie“ (w zamiarze), por. § 1. ustawy karnej; czynu przestępnego dopuścić się można cum dolo dire-

standteil seines Vermögens verheimlicht, beiseite schafft, veräussert oder beschädigt, eine nicht bestehende Verpflichtung vorschützt oder anerkennt oder sonst sein Vermögen verringert, wird mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, bei erschwerenden Umständen aber von einem bis zu fünf Jahren bestraft.

2. Auf schweren Kerker von fünf bis zu zehn Jahren ist zu erkennen, wenn besonders erschwerende Umstände vorliegen.

Wenn der Schuldner eine Gesellschaft, Genossenschaft oder ein Verein ist, sind die Bestimmungen auf die Organe des Unternehmens anzuwenden, welche die Tat begangen haben.

Wenn die Tat von jemandem begangen wird, der die Geschäfte des Schuldners selbständig führt, so sind die Bestimmungen auch auf ihn anzuwenden.

cto lub cum dolo eventuali (ob. o. z 17. maja 1912, Kr. II 141/12 Löffler Nr. 348).

(Mylnie Höpler (Die neuen strafrechtlichen Bestimmungen zum Schutze der Gläubiger, str. 8), który interpretacyi pojęcia „rozmyślnie“ szuka w § 6. projektu (!) karnego. Projekt nie traci charakteru pracy prywatnej, chociaż poszczególne jego postanowienia zyskują moc ustawy).

Zamiar sprawcy skierowany jest na zupełne udaremnienie lub na uszczuplenie zaspokojenia wierzycieli, t. j. na niezupełne zaspokojenie, na zaspokojenie w niewłaściwym czasie lub w niewłaściwy sposób.

3. Działanie przestępne polega albo na pomniejszeniu stanu czynnego albo na powiększeniu stanu biernego; w pierwszym wypadku sprawca załaja, usuwa, pozbywa lub uszkadza część swego majątku lub w inny sposób swój majątek umniejsza, w drugim wypadku sprawca zmyśla lub uznaje nieistniejące zobowiązania (przypadek „symulowanej niewypłacalności“).

Te środki działania przestępnego wymienia ustawa wyczerpująco; podstępne (durch Ränke) przedłużenie kredytu po myśli zniesionego § 199 lit. f u. k. nie podpada zatem pod istotę czynu z § 205 a. Działanie sprawcy musi pozostawać w związku przyczynowym ze szkodą wierzycieli; natomiast objętą jest rzeczą, czy działanie nastąpiło przed czy po popadnięciu dłużnika w niewypłacalność, względnie przed lub po otwarciu konkursu. Również nie uznaje nowa ustawa żadnej różnicy między kupiecką a niekupiecką krydą.

4. Sprawcą czynu przestępnego może być tylko dłużnik; współsprawstwo uzasadniać może czyn przestępny kilku dłużników, skierowany przeciw wspólnym wierzycielom. Nadto jako sprawcy lub współsprawcy zbrodni z § 205 a podlegają karze osoby, wymienione w przedostatnim ustępie tego paragrafu; jako organy przedsiębiorstwa wchodzi w rachubę zwłaszcza osoby, które jako członkowie dyrekcji, rady nadzorczej lub rady zarządczej, są upoważnione do zarządu przedsiębiorstwem.

Osobny przypadek sprawstwa zawiera ostatni ustęp § 205 a. Postanowienie to odnosi się — jak motywa podnoszą — do przypadków, w których dłużnik podstawia osobę działającą w jego myśli („Strohmann“). Bez powyższego postanowienia ustawowego przypadki te musiałyby uchodzić bezkarnie, gdyż podstawiona przez dłużnika osoba nie działa bez porozumienia

z dłużnikiem, a więc działanie jej nie podpada pod istotę czynu z § 205 b; również i pod istotę czynu z § 205 a nie podpada jej działanie, gdyż osoba podstawiona nie działa na szkodę swoich wierzycieli. Również i dłużnik w tych wypadkach nie odpowiadałby za współwinę, gdyż główny sprawca byłby wolny od odpowiedzialności karnej. Po myśli ustępu ostatniego § 205 a u. k. odpowiada obecnie dłużnik za współwinę z §§ 5, 205 a u. k., ewentualnie jako współsprawca, o ile sam współdziałała razem z osobą przez siebie podstawioną.

5. Ochrony prawnej doznaje wedle ustawy: a) ogół wierzycieli, b) część wierzycieli, t. zn. pewna grupa wierzycieli, n. p. wierzyciele hipoteczni. Działanie na szkodę poszczególne wierzyciela, który sam przez się nie reprezentuje żadnego odłamu wierzycieli, nie podpada pod sankcję karną § 205 a.

6. Zbrodnia z § 205 a jest dokonana z chwilą, gdy sprawca swoim działaniem spowodował szkodę dla wierzycieli lub powiększył już istniejącą szkodę dla wierzycieli (por. słowa ustawy „uszczerplą“); przedsięwzięcie przez sprawcę czynności w ustawie wymienionych w zamiarze wyrządzenia szkody wierzycielom stanowi tylko usiłowanie oszukańczej krydy, o ile wierzyciele nie ponieśli szkody.

7. Sankcja karna § 205 a obraca się w odległych granicach od sześciu miesięcy do 10 lat; sankcja ta jest jednolitą i wyklucza możliwość odwołania dla oskarżyciela publicznego, jeżeli i w najcięższych wypadkach (§ 205 a l. 2) sąd wymierzy karę więzienia najmniej sześciomiesięcznego. „Okoliczności obciążające“ stanowiły wedle projektu karnego z 1909 roku, z którego postanowienia przeszły do obecnej ustawy, działanie z motywów grubo egoistycznych, recydywa, znaczna nadwyżka stanu biernego nad czynnym, usuwanie lub niszczenie ksiąg handlowych (§ 366, 2); okolicznością zaś szczególnie obciążającą było wyrządzenie ciężkiej szkody większej liczbie osób (§ 366, 3). Natomiast wysokość wyrządzonej szkody ma wedle projektu (Erl. Bem. str. 306) pozostawać bez wpływu na wymiar kary, gdyż absolutna cyfra szkody nie może stanowić miary dla wielkości winy przy upadku większych przedsiębiorstw.

8. Możliwym jest zbieg przestępstw między oszukańczą krydą a oszustwem (§§ 205 a i 197 u. k.), między oszukańczą i lekko-myślną krydą (§§ 205 a i 486 u. k.). Natomiast wykluczony jest zbieg oszukańczej krydy z przestępstwem z § 1 ustawy z 25 maja

1883 D. u. p. Nr. 78 przeciw udaremnieniu egzekucyi, gdyż to ostatnie przestępstwo skierowane jest z reguły przeciw poszczególnym wierzycielom, działanie sprawcy odnosi się do poszczególnych rzeczy lub części majątkowych, a nie do części składowych majątku, a wreszcie przestępstwo, jak z brzmienia ustawy wynika, stanowi tylko specjalną i subsydyarną istotę czynu. W razie zbiegu oszukańczej krydy z czynami karygodnymi z §§ 170 i 85 a, względnie § 468 u. k., należy uważać przepis § 205 a za *lex specialis* i przyjąć nie zbieg przestępstw, lecz kolizję ustaw, gdyż istota oszukańczej krydy wyczerpuje całą treść kryminalną i uszkodzenia cudzej własności (w jedynie możliwym przypadku współwłasności) i podpalenia swojej własności, o ile tylko zamiar sprawcy skierowany jest na wyrządzenie szkody wierzycielom.

## § 205 b.

### Wyrządzanie szkody obcym wierzycielom.

1. Kto bez porozumienia z dłużnikiem umyślnie zataja, usuwa, pozbywa albo uszkadza część składową jego majątku, albo dochodzi nieistniejącego prawa na majątku dłużnika, aby przez to na szkodę wierzycieli lub ich części przysporzyć sobie, dłużnikowi lub osobie trzeciej nieuprawnioną korzyść majątkową, będzie karany więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku, przy okolicznościach obciążających zaś od jednego roku do pięciu lat.

---

## § 205 b.

### Schädigung fremder Gläubiger.

1. Wer ohne Einverständnis mit dem Schuldner vorsätzlich einen Bestandteil von dessen Vermögen verheimlicht, beiseite schafft, veräußert oder beschädigt oder ein nicht bestehendes Recht gegen das Vermögen des Schuldners geltend macht, um dadurch zum Nachtheile der Gläubiger oder eines Theiles sich, dem Schuldner oder einem Dritten einen unberechtigten Vermögensvorteil zuzuwenden, wird mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, bei erschwerenden Umständen aber von einem bis zu fünf Jahren bestraft.

2. Jeżeli zachodzą szczególnie obciążające okoliczności, należy orzec ciężkie więzienie od lat pięciu do dziesięciu.

§ 205 b traktuje o nowej, naszymu prawu karnemu dotychczas nieznaney, istocie czynu, a mianowicie o jednym z przypadków popierania bankructwa (Bankerottunterstützung). Sprawcą jest osoba, różna od dłużnika, a więc wierzyciel lub osoba trzecia, działająca bez porozumienia z dłużnikiem; porozumienie z dłużnikiem uzasadnia bowiem współwinę w zbrodni z § 205 a.

Sprawca posługuje się z reguły środkami działania przestępnego, wymienionymi w § 205 a, dla powiększenia stanu biernego lub dla pomniejszenia stanu czynnego; ustawa wymienia w odróżnieniu od § 205 a dochodzenie nieistniejącego prawa przez sprawcę, o ile oczywiście dłużnik nie udziela na to swego zezwolenia ani wyraźnie ani milcząco; w tym ostatnim wypadku bowiem dłużnik odpowiadałby za zbrodnię z § 205 a, a „sprawca“ za współwinę w tej zbrodni.

Zamiar sprawcy skierowany jest na przysporzenie sobie lub osobie drugiej (również i dłużnikowi) bezprawnej korzyści majątkowej — na szkodę wierzycieli.

Co do innych znamion przestępstwa i co do sankcyi karnej por. uwagi do § 205 a.

IV. Po § 484 należy umieścić następujący paragraf:

### § 485.

#### Wyszczególnianie wierzyciela.

Kto, popadłszy w niewypłacalność, rozmyślnie szczególnie uwzględnia jednego wierzyciela w tym zamiarze, aby przez to pokrzywdzić innych wierzy-

2. Auf schweren Kerker von fünf bis zu zehn Jahren ist zu erkennen, wenn besonders erschwerende Umstände vorliegen.

IV. Nach § 484 ist folgender Paragraph einzuschalten:

### § 485.

#### Begünstigung eines Gläubigers.

Wer vorsätzlich nach Eintritt seiner Zahlungsunfähigkeit einen Gläubiger in der Absicht begünstigt, dadurch andere Gläu-

cieli, będzie karany za występki ścisłym aresztem od trzech miesięcy do trzech lat.

Wierzyciel, przyjmujący zabezpieczenie lub zapłatę przysługującej mu wierzytelności, nie ulega karze.

Sprawcą może być tylko dłużnik.

Do podmiotowej istoty czynu należy 1) zamiar pokrzywdzenia innych wierzycieli przez wyszczególnienia („Gratifikation“) jednego wierzyciela i 2) świadomość niewypłacalności.

Przedmiotowa istota czynu polega na wyszczególnieniu (na zapłacie lub zabezpieczeniu) prawnie istniejącej wierzytelności po popadnięciu w niewypłacalność; wyszczególnienie wierzytelności prawnie nieuzasadnionej podpadałoby już pod postanowienia § 205 a.

Ostatnie zdanie § 485 uwalnia od odpowiedzialności karnej wierzyciela, przyjmującego wyszczególnienie swej należnej (nie koniecznie już płatnej) wierzytelności.

Dotychczasowa judykatura nie rozstrzygała jednolicie tej kwestyi: i tak — by tylko nowsze orzeczenia powołać — trybunał kasacyjny orzekł w swem o. z 8. lipca 1912. Kr. VI. 69/12 (Löffler 365), że wierzyciel przyjmujący od niewypłacalnego dłużnika zapłatę przysługującej mu i płatnej wierzytelności za świadomością jego niewypłacalności staje się współwinnym występku krydy (§ 486, III przypadek u. k.), podczas gdy w orzeczeniach z 13. lipca Kr. II 286/13 i z 10. października 1913, Kr. VI, 212/12 (Löffler 487 i 502) trybunał kasacyjny zajął wręcz przeciwne stanowisko. Stąd ustawodawca uznał za swój obowiązek kwestyę tę *expressis verbis* w ustawie rozstrzygnąć.

Oдноśnie do prywatno-prawnej odpowiedzialności wierzyciela, przyjmującego zabezpieczenie lub zapłatę swej wierzytelności od niewypłacalnego dłużnika, por. § 30. ordynacyi konkursowej.

biger zu benachteiligen, wird wegen Vergehens mit strengem Arrest von drei Monaten bis zu zwei Jahren bestraft.

Der Gläubiger, der die Sicherstellung oder Zahlung einer ihm zustehenden Forderung annimmt, ist nicht strafbar.



V. § 486 ma opiewać:

§ 486.

**Lekkomyślna kryda.**

1. Dłużnik kilku wierzycieli, który z niedbalstwa staje się niewypłacalnym, w szczególności przez to, że uprawia nadmierny zbytek, lekkomyślnie lub nie-stosunkowo korzysta z kredytu lub go udziela, trwoni przedmioty majątkowe lub zawiera interes ryzykowny, który nie należy do prawidłowego prowadzenia jego przedsiębiorstwa albo stoi w rażącej sprzeczności z jego stosunkami majątkowymi;

2. kto z niedbalstwa swym wierzycielom lub ich części przez to wyrządza szkodę, że świadom swej niewypłacalności zaciąga nowy dług, płaci dług, daje zastaw, albo na czas nie zgłasza wniosku o nadzór nad przedsiębiorstwem, o postępowanie ugodowe lub otwarcie konkursu,

będzie karany za występpek ścisłym aresztem od trzech miesięcy do jednego roku.

V. Der § 486 hat zu lauten

§ 486.

**Fahrlässige Krida.**

1 Der Schuldner mehrerer Gläubiger, der fahrlässig seine Zahlungsunfähigkeit herbeiführt, insbesondere dadurch, dass er übermäßigen Aufwand treibt, leichtsinnig oder unverhältnismässig Kredit benützt oder gewährt, ein Vermögensstück verschleudert oder ein gewagtes Geschäft abschliesst, dass nicht zum ordnungsmässigen Betriebe seines Geschäftes gehört oder das mit seinen Vermögensverhältnissen in auffallendem Widerspruche steht;

2. wer fahrlässig seine Gläubiger oder einen Teil dadurch benachteiligt, dass er in Kenntnis seiner Zahlungsunfähigkeit eine neue Schuld eingeht, eine Schuld zahlt, ein Pfand bestellt oder die Geschäftsaufsicht, das Ausgleichsverfahren oder die Eröffnung des Konkurses nicht rechtzeitig beantragt,

wird wegen Vergehens mit strengem Arrest von drei Monaten bis zu einem Jahre bestraft.

3. Sprawca, który fałszuje, usuwa lub niszczy księgi swego przedsiębiorstwa, będzie karany ścisłym aresztem od sześciu miesięcy do trzech lat.

Nie ulega karze dłużnik, który podczas nadzoru nad przedsiębiorstwem lub w toku postępowania ugodowego przedsiębiorze czynności prawne, dozwolone mu według przepisów o nadzorze nad przedsiębiorstwem lub wedle ordynacyi ugodowej.

Znamiona przestępstwa po myśli § 486, l. 1. są:

a) wina nieumyślna. Co do określenia tego pojęcia, to fałszywą jest droga interpretacyi wedle definicyi projektu karnego (§ 6), którą obiera Höpfer, cit. str. 22. Określenia tego pojęcia wolno nam szukać tylko w obrębie obowiązującej ustawy karnej, t. j. wedle powszechnie przyjętej opinii w brzmieniu §§ 335 i 233 u. k. Formę winy po myśli § 486, l. 1. i l. 2. tworzą oba stopnie winy nieumyślnej, a więc zarówno wina z przewidzeniem (luxuria), jak i wina z możliwością przewidzenia (negligentia).

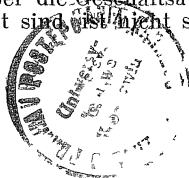
b) popadnięcie w niewypłacalność i wyrządzenie przez to szkody wierzycielom. Przez niewypłacalność należy rozumieć nie tylko brak zupełnego zaspokojenia wierzycieli, lecz także brak zaspokojenia wierzycieli w swoim czasie lub w odpowiedni sposób; wynika to choćby z zestawienia § 486 z § 205 a, które to oba postanowienia zwracają się przeciw krydzie, a różnią się tylko formą winy. Sfingowana niewypłacalność nie może podpadać pod postanowienia § 486.

c) między winą nieumyślną sprawcy, względnie między jego działaniem z winy nieumyślnej, a niewypłacalnością i szkodą wierzycieli musi zachodzić związek przyczynowy

Środki działania przestępnego, jak uprawianie nadmiernego zbytku, lekkomyślne lub niestosunkowe korzystanie z kredytu lub tego rodzaju udzielanie kredytu, trwonienie przedmiotów

3. Der Täter, der seine Geschäftsbücher verfälscht, beiseite schafft oder vernichtet, wird mit strengem Arrest von sechs Monaten bis zu drei Jahren bestraft.

Der Schuldner, der während einer Geschäftsaufsicht oder eines Ausgleichsverfahrens Rechtshandlungen vornimmt, die ihm nach den Vorschriften über die Geschäftsaufsicht oder nach der Ausgleichsordnung erlaubt sind, ist nicht strafbar.



majątkowych lub zawieranie ryzykownych interesów, nie pozostających w żadnym związku z normalnym trybem przedsiębiorstwa dłużnika lub pozostających w rażącej sprzeczności z jego stosunkami majątkowymi, są w przeciwieństwie do § 205 a wymienione nie wyczerpująco, lecz przykładowo.

Ustawa nie wspomina o „nieszczęśliwych wypadkach“, które w dawnym prawie odgrywały poważną rolę i usuwa zupełnie anomalie procesową, polegającą na przerwaniu ciężaru dowodu na oskarżonego; atoli nie znaczy to, że nieszczęśliwe wypadki pozostają bez wpływu na istotę nowego przestępstwa, przeciwnie wypadki tego rodzaju mogą i winny znaleźć uwzględnienie przy ocenie podmiotowej istoty czynu.

Kryda lekkomyślna jest — jak z tekstu ustawy wynika — przestępstwem, połączonym z uszkodzeniem wierzycieli (Schädigungsdelikt); jak długo tedy — aż do chwili wdrożenia postępowania karnego, a nawet aż do chwili wniesienia aktu oskarżenia (kwesytwa sporna) — dłużnik mimo swego lekkomyślnego, nieekonomicznego postępowania — potrafi dzięki jakiemuś szczęśliwemu zbiegowi okoliczności zapobiedz swjej niewypłacalności i zaspokoić wierzycieli, niema mowy o istocie czynu po myśli § 486, l. 1.

W przeciwieństwie do § 486, l. 1., odnoszącego się do działania dłużnika przed zawieszeniem wypłat, obejmuje ustęp 2. tego paragrafu działanie karygodne dłużnika po jego popadnięciu w niewypłacalność.

Przestępstwo w ustępie drugim określone jest również przestępstwem połączonym z uszkodzeniem wierzycieli. Stąd i w tym wypadku karygodność dłużnika zależy od wyrządzenia szkody wierzycielom; dłużnik tedy, który już po popadnięciu w niewypłacalność, zaciąga nowe zobowiązanie wyłącznie w tym celu, aby dawnych wierzycieli zaspokoić i uzyskanego świadczenia na ten cel używa, nie popełnia przestępstwa z § 486, l. 2. Środki działania przestępczego w przypadku § 486 l. 2. są wyczerpująco wyliczone.

Ustęp trzeci § 486 (l. 3) nie zawiera odrębnej istoty przestępstwa, lecz — jak to wynika z początkowego słowa „sprawca“ — zawiera dodatkowe postanowienie do jednej z obu istot czynów przestępnych, określonych w ust. 1. i 2. tego paragrafu. Innemi słowy zasądzenie za § 486. l. 3. zależy od zasądzenia za § 486. l. 1. lub 2.

Przepis tego ustępu nie tyczy się wyłącznie ksiąg handlowych, lecz — jak z jego brzmienia wynika — ksiąg przedsiębiorstwa jakiegokolwiek rodzaju. Pod przepis § 486 l. 3. podpada tylko fałszowanie ksiąg, t. zn. fałszowanie już wciągniętych zapisków księgowych, natomiast fałszowanie w p r o w a d z e n i e ksiąg uzasadnia — zależnie od zamiaru sprawcy — zbrodnię z §§ 197, 201 a lub 205 a u. k.

Wyższy wymiar kary w przypadku § 486 l. 3. tłumaczy okoliczność, że przypadek ten jest właśnie kwalifikowanym przestępstwem w porównaniu z l. 1. względnie l. 2. tego paragrafu.

Jak już zaznaczyliśmy, nowa ustawa nadaje przestępstwu krydy w obu przypadkach § 486 l. 1 i l. 2 charakter przestępstwa, połączonego z uszkodzeniem; z popełnieniem czynu przestępnego łączy się szkoda dla wierzycieli. Stąd jeden z warunków przedawnienia tego przestępstwa musi stanowić obecnie *w y n a g r o d z e n i e s z k o d y* po myśli § 531 lit. b u. k., a to w przeciwieństwie do dawnej ustawy, wedle której „zawiniona kryda polegała na niemożności płacenia“, a więc z natury rzeczy wykluczała — przynajmniej z reguły — odszkodowanie w okresie przedawnienia (por. o. tryb. kas. Nr. 510 urzędowego zbioru).

VI. Po § 486 należy umieścić następujące paragrafy:

### § 486 a.

#### **Wadliwe prowadzenie ksiąg przez dłużnika.**

Dłużnik kilku wierzycieli, który wbrew ustawowemu obowiązкови nie bilansuje w przepisany czas swego majątku albo nie prowadzi ksiąg przedsiębiorstwa lub prowadzi je tak nieporządnie, iż nie

VI. Nach § 486 sind folgende Paragraphen einzuschalten

### § 486 a.

#### **Mangelhafte Buchführung durch den Schuldner.**

Der Schuldner mehrerer Gläubiger, der entgegen einer gesetzlichen Verpflichtung seine Vermögensbilanz in der vorgeschriebenen Zeit nicht zieht oder Geschäftsbücher zu führen unterlässt oder sie so unordentlich führt, dass sie keine Über-

dają poglądu na stan jego majątku, będzie karany za występki aresztem od jednego do sześciu miesięcy, jeżeli stanie się niewypłacalnym.

W przeciwieństwie do § 486, l. 3. postanowienie § 486 a odnosi się tylko do prowadzenia ksiąg, u s t a w o w o przepisanego.

Przestępstwo z § 446 a jest przestępstwem połączonym z niebezpieczeństwem (Gefährungsdelikt), a nie z uszkodzeniem dla wierzycieli; niewypłacalność, zawiniona lub niezawiniona, stanowi tylko p r z e d m i o t o w y w a r u n e k karygodności.

O ile jednak niewypłacalność dłużnika pozostaje w związku przyczynowym z wadliwym prowadzeniem ksiąg, względnie niedopełnieniem obowiązków przez ustawę nałożonych, może dłużnik odpowiadać za przestępstwo lekkomyślnej krydy z § 486 l. 1. u. k.

Co do ustawowego obowiązku prowadzenia ksiąg, porównaj w szczególności art. 28, 182 i 223 ustawy handlowej, tudzież §§ 17 i 20 ustawy z 28. kwietnia 1889, D. u. p. Nr. 64.

### § 486 b.

#### **Nierzetelne zabiegi podczas nadzoru nad przedsiębiorstwem, w postępowaniu ugodowym lub konkursowym.**

1. Kto rozmyślnie dochodzi wierzytelności prawnie nie istniejącej, albo wierzytelności w prawnie nie należnym wymiarze lub stopniu, aby przez to uzyskać nieprzysługujący mu wpływ w postępowaniu ugodowym lub w konkursie;

---

sicht über den Vermögensstand gewähren, wird wegen Vergehens mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten bestraft, wenn er zahlungsunfähig wird.

### § 486 b.

#### **Umtriebe während einer Geschäftsaufsicht, im Ausgleichsverfahren oder im Konkursverfahren.**

1. Wer vorsätzlich eine nicht zu Recht bestehende Forderung in einem nicht zu Recht bestehenden Umfang oder Range geltend macht, um dadurch einen ihm nicht zustehenden Ein-

2. wierzyciel, który za wykonanie prawa głosowania w pewnym określonym kierunku lub za zaniechanie wykonania prawa głosowania rozmyślnie przyjmuje dla siebie lub dla trzeciej osoby korzyść majątkową lub jej obietnicę, albo kto rozmyślnie w tym celu używa wierzycielowi korzyści majątkowej lub ją przyrzeka;

3. wierzyciel, który za przyzwolenie na ugodę w postępowaniu ugodowym lub na ugodę przymusową bez zgody innych wierzycieli, rozmyślnie przyjmuje dla siebie lub dla osoby trzeciej odrębną korzyść lub jej obietnicę, albo kto w tym celu rozmyślnie używa wierzycielowi odrębnej korzyści lub ją przyrzeka,

będzie karany za występki aresztem od trzech miesięcy do jednego roku.

4. Tej samej karze ulega osoba ustanowiona do nadzoru nad przedsiębiorstwem, zarządca ugody i członek rady przybocznej w postępowaniu ugodowym, zarządca masy i członek wydziału wierzycieli w postępowaniu konkursowym, którzy rozmyślnie przyjmują dla siebie lub dla osoby trzeciej na szkodę

fluss im Ausgleichsverfahren oder im Konkurse zu erlangen;

2. der Gläubiger, der vorsätzlich für die Ausübung des Stimmrechtes in einem bestimmten Sinn oder für das Unterlassen der Ausübung des Stimmrechtes für sich oder einen Dritten einen Vermögensvorteil annimmt oder sich versprechen lässt oder wer vorsätzlich einem Gläubiger zu diesem Zweck einen Vermögensvorteil gewährt oder verspricht;

3. der Gläubiger, der vorsätzlich für die Zustimmung zu einem Ausgleich im Ausgleichsverfahren oder zu einem Zwangsausgleich ohne Zustimmung der übrigen Gläubiger für sich oder einen Dritten einen Sondervorteil annimmt oder sich versprechen lässt oder wer vorsätzlich einem Gläubiger zu diesem Zweck einen Sondervorteil gewährt oder verspricht,

wird wegen Vergehens mit Arrest von drei Monaten bis zu einem Jahre bestraft.

4. Ebenso werden die zur Geschäftsaufsicht bestellte Person,

wierzycieli nienależącą się im korzyść majątkową lub jej obietnicę.

§ 486 b wprowadza nowe przestępstwa, pozostające w związku z wprowadzeniem nowej ordynacji konkursowej i ugodowej.

Są to przestępstwa, narażające na niebezpieczeństwo prawa majątkowe wierzycieli przez to, że jednostki (z reguły poszczególni wierzyciele lub sam dłużnik) nadużywają dla swej korzyści podstępnie lub drogą przekupstwa wpływu poszczególnych wierzycieli konkursowych na zarząd, sprzedaż lub podział majątku.

O ile działanie tego rodzaju wywołuje szkodę dla wierzycieli, wówczas sprawca może stosownie do istoty podmiotowej czynu stać się winnym zbrodni oszustwa, zbrodni z § 205 a lub §§ 5, 205 a u. k.

§ 486 b l. 1. nakłada karę na dochodzenie nieistniejącej wierzytelności lub wierzytelności w nieprzysługującym jej wymiarze lub stopniu — w wyżej określonym celu;

§ 486 l. 2. karze czynne i bierne przekupstwo wierzyciela celem niewykonywania prawa głosowania lub jego wykonywania w określonym kierunku;

§ 486 l. 3. zawiera występki czynnego i biernego przekupstwa wierzyciela konkursowego celem uzyskania przyzwolenia na ugodę w postępowaniu ugodowym albo na przymusową ugodę. Istotnym znamieniem tego przestępstwa jest brak zgody innych wierzycieli na zawarcie ugody.

§ 486 l. 4. karze przekupstwo bierne (łapownictwo) osoby powołanej do nadzoru nad przedsiębiorstwem, zarządcy ugodowego i członków rady przybocznej w postępowaniu ugodowym, zarządcy masy lub członków wydziału wierzycieli w postępowaniu konkursowym.

der Ausgleichsverwalter und das Mitglied des Beirates im Ausgleichsverfahren, der Massenverwalter und das Mitglied des Gläubigerausschusses im Konkurse bestraft, die vorsätzlich für sich oder einen Dritten zum Nachteile der Gläubiger einen ihnen nicht gebührenden Vermögensvorteil annehmen oder sich versprechen lassen.

## § 486 c.

**Wspólne postanowienie o odpowiedzialności kierowników przedsiębiorstw i pełnomocników.**

Jeżeli spółka, stowarzyszenie lub towarzystwo w przypadkach §§ 485, 486, 486 a jest dłużnikiem, a w przypadku § 486 b wierzycielem lub dłużnikiem, należy stosować te postanowienia do organów przedsiębiorstwa, które dopuściły się czynu.

Jeżeli w przytoczonych przypadkach popełnia czyn ktoś, kto prowadzi samoistnie interesy dłużnika lub wierzyciela, to należy stosować te postanowienia i do niego.

Por. uwagi do § 205 a pod 4. Str. 4.;

## Art. XI.

Liczba 21. art. VI. ustawy wprowadzającej ustawę o postępowaniu karnem z dnia 23. maja 1873, D. u. p. Nr. 119, ma opiewać:

21. Oszustwo (§§ 170, 197 do 204), jeżeli wedle ustawy należy orzec co najmniej pięcioletnią karę

## § 486 c.

**Gemeinsame Bestimmung über die Verantwortlichkeit der Leiter geschäftlicher Unternehmungen und der Bevollmächtigten.**

Wenn in den Fällen der §§ 485, 486, 486 a der Schuldner und im Falle des § 486 b der Gläubiger oder der Schuldner eine Gesellschaft, Genossenschaft oder ein Verein ist, sind die Bestimmungen auf die Organe des Unternehmens anzuwenden, welche die Tat begangen haben.

Wenn in den angeführten Fällen die Tat von jemandem begangen wird, der die Geschäfte des Schuldners oder des Gläubigers selbständig führt, so sind die Bestimmungen auch auf ihn anzuwenden.

## Artikel XI.

Die Zahl 21 des Art. VI des Einführungsgesetzes zur Strafprozessordnung vom 23. Mai 1873, R. G. Bl. Nr. 119, hat zu lauten:



więzienia, następnie oszukańcza kryda i wyrządzenie szkody obcym wierzycielom (§§ 205 a, 205 b), jeżeli w akcie oskarżenia uczyniono wyraźnie wnioszek, aby z powodu szczególnie obciążających okoliczności orzeczono karę wyższą nad karę pięcioletniego więzienia.

Na wypadek właściwości sądu przysięgłych odpada po myśli § 322 ustawy karnej pytanie odnośnie do okoliczności szczególnie obciążających. Ponieważ właściwość sądów przysięgłych zależy od wniosku prokuratury państwa, przeto trybunał orzekający nie może po myśli § 261 proc. karn. orzec swej niewłaściwości, chociażby jego zdaniem zachodziły lub wyszły na jaw okoliczności szczególnie obciążające. Natomiast prokuratora państwa może na podstawie wyników rozprawy głównej wnieść nowy akt oskarżenia z wnioskiem (por. § 227 proc. kar.), by sprawę z powodu szczególnie obciążających okoliczności przekazać sądowi przysięgłych do osądzenia.

## Art. XII.

§ 85 ustawy o postępowaniu karnem ma opiewać:

Ordynacya ugodowa i konkursowa oznaczają wypadki, w których sąd ma wnieść do prokuratury państwa doniesienie przeciw dłużnikowi. Sąd cywilny jest obowiązany dostarczyć prokuratury państwa jakoteż sądowi karnemu wszelkich potrzebnych wyja-

21. Betrug (§§ 170, 197 bis 204), wenn nach dem Gesetze mindestens auf fünfjährige Kerkerstrafe zu erkennen ist; ferner betrügerische Krida und Schädigung fremder Gläubiger (§§ 205 a, 204 b), wenn in der Anklageschrift ausdrücklich beantragt wird, wegen besonders erschwerender Umstände auf eine mehr als fünfjährige Kerkerstrafe zu erkennen.

## Artikel XII.

Der § 85 der Strafprozessordnung hat zu lauten:

Die Ausgleichsordnung und die Konkursordnung bezeichnen die Fälle, in denen das Gericht die Anzeige gegen den Schuldner an den Staatsanwalt zu erstatten hat. Das Zivilgericht ist verpflichtet, dem Staatsanwälte sowie dem Strafgericht alle notwendigen Aufklärungen zu erteilen und die Akten, deren sie bedürfen, in Urschrift oder in beglaubigter Abschrift mitzuteilen.

śnień i aktów w oryginale albo w wierzytelnym odpisie.

Brzmienie § 85. proc. karnej musiało uleść zmianie w chwili, gdy nowa ustawa usunęła dotychczasową presumpcyę winy dłużnika po myśli dawnego § 486 u. k.

Obowiązek donoszenia sądów cywilnych, który uznawała dotychczas procedura karna w bardzo rozległych granicach, obecnie ogranicza ustawa do wypadków, w których dłużnik odmawia złożenia przysięgi manifestacyjnej, chwyta się ucieczki lub w których wyłania się podejrzenie, że dłużnik popełnił czyn karagodny (por. § 177 ordynacyi konkursowej i § 63 ordynacyi ugodowej).

### Art. XIII.

Liczba 2. § 2 ustawy z dnia 23. maja 1873, D. u. w. Nr. 121. o układaniu list sędziów przysięgłych ma opiewać:

2. Kto nie używa pełnych praw cywilnych, w szczególności i ten, kto został przez sąd uznany za marnotrawcę, jak i ten, do którego majątku otwarto konkurs aż do ukończenia tegoż;

Nowa ordynacya konkursowa nie zna skutków prawnych, sięgających poza czasokres trwania postępowania konkursowego (ob. art. III. I. 1 ces. rozp. z 10 grudnia 1914 D, u. p. Nr. 337).

### Artikel XIII.

Die Zahl 2 des § 2 des Gesetzes vom 23. Mai 1873, R. G. Bl. Nr. 121, über die Bildung der Geschwornenlisten hat zu lauten:

2. wer nicht im Vollgenusse der bürgerlichen Rechte ist insbesondere auch der gerichtlich erklärte Verschwender und derjenige, über dessen Vermögen der Konkurs eröffnet worden ist, bis zu dessen Beendigung;

## Postanowienie końcowe.

### Art. XV.

1. Niniejsze rozporządzenie cesarskie wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1915.

2. Wykonanie polecam Memu Ministrowi sprawiedliwości w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami.

Rozporządzenie cesarskie zawiera wprawdzie w art. VIII. i IX. postanowienia przejściowe odnośnie do ordynacyi konkursowej, ugodowej i zaczepnej, natomiast brak w niem zupełnie analogicznych postanowień co do nowych ustaw karnych.

Wobec tego należy kwestyę, czy nowe postanowienia karne działają wstecz, t. zn. odnoszą się i do przestępstw, popełnionych przed Nowym Rokiem 1915, rozstrzygnąć wedle ogólnych zasad obowiązującej ustawy karnej, t. j. po myśli artykułu IV. i IX. patentu wprowadzającego ustawę karną. Art. IV. wypowiada zasadę: *nullum crimen sine lege*, art. IX. zaś stanowi, że nową ustawę karną należy stosować także do wszystkich już rozpoczętych dochodzeń i do wszystkich przed dniem wejścia w życie nowej ustawy popełnionych czynów karygodnych o tyle, o ileby wedle tej ustawy nie uległy surowszemu postanowieniu, aniżeli według ustawy dawniejszej.

Uwzględniając te przewodnie zasady w zastosowaniu do postanowień karnych ces. rozporządzenia z 10. grudnia 1914, z góry należy wykluczyć działanie wstecz przepisów §§ 205 b i 486 b jako zawierających nowe istoty czynów karygodnych.

Natomiast inne postanowienia, w szczególności §§ 205 a, 485 i 486 w brzmieniu nowej ustawy znajdują pełne zastosowanie do czynów karygodnych, przed 1. stycznia 1915. popełnionych,

---

### Schlussbestimmung.

#### Artikel XV.

1) Diese Kaiserliche Verordnung tritt am 1. Jänner 1915 in Wirksamkeit.

2) Mit dem Vollzuge ist Mein Justizminister im Einvernehmen mit den übrigen beteiligten Ministern beauftragt."

gdz nie przedstawiają się bynajmniej ani ze względu na określenie znamion czynu przestępnego ani ze względu na wysokość zagrożonej kary (z wyjątkiem § 485) jako surowsze od ustawy dawnej; odnośnie do istoty czynu z § 485, karanej wedle dawnej ustawy po myśli § 486. zdanie 3, przy wymiarze kary za czyn popełniony przed wejściem w życie nowej ustawy, należy przestrzegać sankcyi karnej starej, a nie nowej ustawy (maximum: rok, a nie dwa lata ścisłego aresztu). To stanowisko zajął też trybunał kasacyjny w orzeczeniu z dnia 1. marca 1915, Kr. I. 618/14 Nr. 4220 zbioru urzędowego.

Co do kwestyi stosowania nowej ustawy do czynów karygodnych, znajdujących się w toku postępowania z powodu wniesienia środka prawnego, należy przyjąć zasadę: niewadliwy wyrok pierwszej instancyi zamyka stanowczo postępowanie karne, natomiast odniesienie skutku przez wniesienie środka prawnego wytwarza sytuację, jakby wogóle żaden wyrok nie zapadł. (Por. wywody Löfflera: „Die Rückwirkung des mildereren Strafgesetzes im Zuge des Rechtsmittelverfahrens“ w Allg. öst. Gerichts-Zeitung z r. 1910, Nr. 18).

---

